

הוועד הישראלי נגד הריסת בתים
The Israeli Committee Against House Demolitions
الحركة الإسرائيلية ضد هدم البيوت

נתונים על הריסות בתים (1967-2009)

הוועד הישראלי נגד הריסת בתים מעריך כי כ-24,145 בתים של פלסטינים נהרסו בשטחים הכבושים מאז 67, זאת על בסיס נתוני משרד הפנים הישראלי, עיריית ירושלים, המנהל האזרחי, OCHA וסוכנויות אחרות נוספות, ארגוני זכויות אדם פלסטינים וישראלים, אמנסטי אינטרנשיונל, Human Rights Watch, עבודת השטח של הוועד הישראלי נגד הריסת בתים ומקורות נוספים. הנתונים האלו נכונים ל 7 אפריל 2009.

סוגי ההריסה:

1. הריסה לשם ענישה: הריסות בתים כענישה על פעולותיהם של אנשים המקושרים לבתים. מדובר פעולות הנעות בין התארגנויות פוליטיות לפיגועים כנגד אזרחים ישראלים. בפברואר 2005 צה"ל חדל מלהשתמש בשיטה זו של ענישה לאחר שהגיע למסקנה שיותר מששיטה זו מרתיעה, היא רק מלהיטה יותר את הרוחות ומובילה אנשים לפעולות נקם בדמות פיגועים נוספים. רק בינואר 2009 שבו בצה"ל להשתמש בהריסות בתים כאמצעי הענישה. על אף שרבים מאמינים כי זו הסיבה העיקרית להריסות בתים, המציאות היא שרק 8.5% מהריסות הבתים נעשות כצורת ענישה. סעיף 33 במאנת ג'נבה הרביעית קובע: "סעיף 33: אף אדם לא יענש על בסיס עבירה שלא נעשתה אישית על ידו או על ידה. ענישה קולקטיבית וכמוה ככל **intimidation** או טרור אסורים." הריסות לשם ענישה, מעצם הגדרתן, מפירות סעיף זה.

2. הריסות מנהליות: הריסות בתים בשל העדר היתר בנייה. הריסות אלו מתבצעות בשטחי C ובמזרח ירושלים – מקומות הנמצאים תחת שליטה ישראלית מלאה, אף כל לפני החלוקה לאזורים A, B ו C הריסות אלו בוצעו גם באזורים אחרים. חשוב לציין שכמעט בכל המקרים אין לפלסטינים ברירה אלא לבנות באופן "לא חוקי" מאחר וכמעט שלא ניתן להשיג היתר בנייה. כמו כן, גם בתים הנבנים בשטח B בסמוך למחנות צבאיים, כבישים המשמשים את הצבא או כבישים המשמשים את המתנחלים יכולים גם כן למצוא את עצמם נהרסים על פי צו מנהלי. גורמים ישראלים רשמיים מתרצים את ההריסות המנהליות באומרם כי הפלסטינים בונים בניגוד לתוכניות המתאר וחוקי הבנייה ועל כן מדובר רק באכיפת החוק. הריסות מנהליות מהוות כ 26% מכלל ההריסות. סעיף 53 האמנת ג'נבה הרביעית קובע כי הריסת רכוש "אסורה", מלבד במקרים בהם הריסה זו נחוצה לחלוטין על בשביל מבצע צבאי. "בהריסות אלו אין שום טענה לצורך צבאי ועל כך מדובר בהפרה בוטה של החוק הבינלאומי.

3. חישוף שטח/הריסות צבאיות: הריסות בתים המתבצעות על ידי צה"ל במהלך מבצעים צבאיים במטרה "לנקות" שטח מסויים (מכל סיבה שהיא), השגת מטרה צבאית או כדי לחסל מבוקשים כחלק ממדיניות החיסולים הממוקדים הישראלית. הריסות צבאיות מהוות כ-65% מכלל ההריסות. סעיף 53 באמנת ג'נבה הרביעית חל וצה"ל עצמו הודה בהקשר למבצע עופרת יצוקה שהריסות הבתים המאסיביות "קשה מאוד להצדיק מנקודת מבט חוקית, במיוחד עם הצדקה כזו נחוצה כחלק מהליכים מול ארגונים בינלאומיים".

4. הריסות לא מוגדרות: הוועד הישראלי נגד הריסת בתים אוסף מידע וחוקר את מעמדם של הריסות בתים רבות שהתבצעו בין השנים 1967-1982. ממצאים ראשוניים עולה כי מדובר בהריסות מכל הסוגים, אך רובן הריסות צבאיות ולשם ענישה.

שנה	ענישה	מינהלי	צבאי	לא מוגדר	סה"כ
1967	-	-	ⁱ 2,187	5,367	7,554
1968	-	-	-		
1969	-	-	-		
1970	-	-	-	ⁱⁱ 191	191
1971	-	-	ⁱⁱⁱ 2,000	231	2,231
1972	-	-	-	35	35
1973	-	-	^{iv} 100	34	134
1974	-	-	-	61	61
1975	-	-	-	77	77
1976	-	-	-	24	24
1977	-	-	-	1	1
1978	-	-	-	2	2
1979	-	-	-	18	18
1980	-	-	-	30	30
1981	-	-	-	24	24
1982	-	-	-	35	35
1983	^v 12	-	-	-	12
1984	2	-	-	-	2
1985	44	-	-	-	44
1986	49	-	-	-	49
1987	^{vi} 1	^{vii} 103	-	-	104
1988	164	423	-	-	587
1989	220	347	-	-	567
1990	204	102	-	-	306
1991	80	227	-	-	307
1992	33	160	-	-	193
1993	19	111	-	-	130
1994	4	^{viii} 149	-	-	153
1995	1	68	-	-	69
1996	11	157	-	-	168
1997	8	249	-	-	257
1998	-	180	-	-	180
1999	-	142	-	-	142
2000	-	59	-	-	
2001	10	227	-	-	
2002	251	319	^{ix} 2,781	-	4,747
2003	227	405		-	
2004	177	291		-	
2005	4	211	75	-	290
2006	-	146	256	-	402
2007	-	286	73	-	359
2008	-	291	79	-	377
2009	^x 2	41	^{xi} 4,247	-	3,941
סה"כ	1523	4694	11,798	6,130	24145

ⁱ “Report of the Secretary-General under General Assembly resolution 2252 (ES-V) and Security Council resolution 237 (1967).” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.domino.un.org>. Abowd, Thomas Philip (2000) “The Moroccan Quarter: A History of the Present.” Jerusalem: *Jerusalem Quarterly*. Retrieved 25 September 2006 from <http://www.jerusalemquarterly.org>. Palestine Remembered (n. d.) “Imwas”, “Bayt Nuba”, “Yalu”. Retrieved 25 September 2006 from <http://www.palestineremembered.com>. This total does not include the numbers from the Jordan Valley villages of Nuseirat, Jiftlik, and Arajish, all of which were leveled, as those numbers are currently unavailable.

ⁱⁱ United Nations General Assembly (1984) “Report of the Secretary-General, Living Conditions of the Palestinian People in the Occupied Palestinian Territories.” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.domino.un.org>. This is the source for all statistics on undefined demolitions between 1967 and 1982. In the actual report these are listed as punitive demolitions though a UN source states all demolitions were classified as “Collective Punishment.”

ⁱⁱⁱ Human Rights Watch (2004) *Razing Rafah*. New York: Human Rights Watch. Halper, Jeff (2005). *Obstacles to Peace* (2005) Jerusalem: PalMap. This number is from a mass demolition that took place in the Gaza Strip in August.

^{iv} UNISPAL (30 March 1979) Special Unit on Palestinian Rights bulletin no.3. Retrieved 9 November 2006 from <http://www.domino.un.org>. This is also cited in the 25 May 1984 document from the UN General Assembly, “Living conditions of the Palestinian people in the occupied Palestinian territories. Report of the Secretary-General.”

^v Talmor, Ronny (1989) *Demolition and Sealing of Houses as a Punitive Measure in the West Bank and Gaza Strip During the Intifada*. Jerusalem: B’Tselem. This report is the source for the data on punitive demolitions from 1983-86.

^{vi} B’Tselem (2005) “Statistics on demolition of houses as punishment 1987-2005.” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.btselem.org>. All the statistics on punitive house demolitions from 1987-2005 come from this.

^{vii} B’Tselem (2006) “Statistics on demolition of houses built without permits.” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.btselem.org>. All the statistics on administrative demolitions between 1987-1993 come from this.

^{viii} Margalit, Meir (2006) *Discrimination in the Heart of the Holy City*. Jerusalem: IPCC. Margalit, Meir (2006). Personal communication with Dr. Margalit, field researcher for ICAHD. B’Tselem (2006) “Statistics on demolition of houses built without permits.” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.btselem.org>. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2005-2008). Weekly Humanitarian Briefings #s 86-240. ICAHD field work, All statistics about administrative house demolitions between 1994-2009 come from these sources.

^{ix} B’Tselem (2006) “Statistics on houses demolished for alleged military purposes.” Retrieved 25 September 2006 from <http://www.btselem.org>. UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2005-2008) Weekly Humanitarian Briefings #s 86-240.

^x Demolition witnessed by ICAHD staff on 19 January 2009.

^{xi} Preliminary total for houses completely demolished in Gaza during Operation Cast Lead. Number provided by the UN OCHA through email communication on 10 February 2009. All demolitions occurring during Cast Lead are listed in 2009, despite several hundred occurring just before the new year.